

BESLUIT van GS van Utrecht

DATUM	2 april 2020	TEAM	Vergunningverlening Natuur en Landschap
ZAAKKENMERK	Z-WNB-RI-REG-2019-2548	REFERENTIE	Servicebureau
NUMMER	8207B4AE	DOORKIESNUMMER	030-2583311
UW BRIEF VAN	20 december 2019	FAX	030-2583139
UW NUMMER		E-MAILADRES	Servicebureau@provincie-utrecht.nl
BIJLAGE(N)	- kaart planlocatie - maatregelen aanvraag	ONDERWERP	Ontheffing ruimtelijke ingrepen Jacob van Wassenaerlaan 23-25 te Maarn

Besluit van Gedeputeerde Staten van Utrecht op de aanvraag van 20 december 2019 van gemeente Utrechtse Heuvelrug, om ontheffing in het kader van artikel 3.8, eerste lid, van de Wet natuurbescherming (hierna: wet).

I. Besluit

Gelet op het bepaalde in de wet, het Beleidskader Wet natuurbescherming en Verordening Natuur en Landschap hebben wij besloten u:

ontheffing te verlenen van de verbodsbepalingen genoemd in artikel 3.5, eerste, tweede en vierde lid, van de wet, voor zover dit betreft het opzettelijk doden of vangen, opzettelijk verstoren en beschadigen en/of vernielen van voortplantings- of rustplaatsen van de gewone dwergvleermuis voor de periode van 1 april 2021 tot 1 april 2026.

II. Omschrijving van de aanvraag

Uw aanvraag heeft betrekking op de herontwikkeling van de locatie Jacob van Wassenaerlaan 23-25 te Maarn. De werkzaamheden bestaan uit het bouwrijp maken door het verwijderen van de bestaande verharding, bebouwing, vegetatie en opslag, en het aanbrengen van zand en vervolgens de nieuwbouw van 13 woningen.

Er wordt ontheffing gevraagd van de verbodsbepalingen genoemd in artikel 3.5, van de wet voor wat betreft de gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*) voor de periode van 1 april 2021 tot 1 april 2026.

III. Procedure

De aanvraag is afgehandeld overeenkomstig het bepaalde in afdeling 4.1.2 van de Algemene wet bestuursrecht.

IV. Toetsingskader

De gewone dwergvleermuis is beschermd ingevolge artikel 3.5, van de wet.

V. Toetsing Ruimtelijke Ingreep**Motivering**

De gewone dwergvleermuis is in het plangebied aangetroffen. Binnen het plangebied is aan de achterzijde van de brandweerkazerne een zomerverblijfplaats van de soort vastgesteld (vier exemplaren). Er kan niet worden uitgesloten dat de verblijfplaats tevens door één of enkele exemplaren tijdens de winter gebruikt wordt.

Door de werkzaamheden zal een verblijfplaats van de gewone dwergvleermuis worden aangetast. Er worden zoveel mogelijk mitigerende en compenserende maatregelen getroffen om de negatieve effecten voor de soort te beperken. Er zal gewerkt worden in de minst kwetsbare periode van de soort, namelijk de paarperiode (half augustus tot eind september). Minimaal 5 dagen voorafgaand aan de sloopwerkzaamheden wordt de oorspronkelijke verblijfplaats ongeschikt gemaakt door losse elementen van de bebouwing te verwijderen en het microklimaat in (potentiële) verblijfplaatsen te verstoren door het creëren van tocht. Na het ongeschikt maken en voorafgaand aan de sloop wordt door een ecooloog gecontroleerd of er geen vleermuizen aanwezig zijn. De bebouwing wordt strippend gesloopt, zodat eventueel aanwezige dieren de kans krijgen om het pand op eigen kracht te verlaten. Verlichting wordt tijdens de werkzaamheden en in de nieuwe situatie beperkt gebruikt.

In de nieuwbouw zullen vier permanente geschikte voorzieningen geplaatst worden in de vorm van toegankelijke spouwen met minimaal vier invliegopeningen. Achter deze open stootvoegen dient een luchtspouw van minimaal 2 centimeter aanwezig te zijn tussen het buitenblad en de isolatie. Aangezien de nieuwbouw nog niet gereed is na de sloop worden er tevens tijdelijk vier vleermuiskasten opgehangen binnen 200 meter afstand van de huidige verblijfplaats van de gewone dwergvleermuis. De voorgestelde maatregelen zijn in grote lijnen voldoende. In de bijlage zijn extra voorschriften opgenomen om de negatieve effecten van de werkzaamheden verder te verzachten. Hiermee wordt echter niet voorkomen dat er een kans bestaat dat de gewone dwergvleermuizen in het plangebied verstoord en gedood worden en dat de verblijfplaats van de soort beschadigd/vernield wordt. Hiervoor is dan ook een ontheffing nodig.

De gewone dwergvleermuis is de meest zichtbare en meest algemeen voorkomende vleermuissoort, die vrijwel overal in Nederland kan worden aangetroffen (RVO, 2014; BIJ12, 2017; www.vleermuis.net, 2017). De gewone dwergvleermuis is daarnaast ook de minst kritische in Nederland voorkomende vleermuissoort qua verblijfplaatsen. De aantasting van een enkele, voor de soort niet essentiële, zomerverblijfplaats is van marginale invloed op de vrij forse populatie. Dieren verplaatsen zich vaak. Gezien de waarnemingen bij het veldonderzoek van gewone dwergvleermuizen in de omgeving van het plangebied, betreffen de dieren in de verblijfplaatsen een klein deel van de lokale populatie. Door het nemen van mitigerende maatregelen en de inrichting van het gebied na afloop van de werkzaamheden komt de gunstige staat van instandhouding van de gewone dwergvleermuis niet in gevaar door het uitvoeren van de werkzaamheden.

Belang van de aanvraag

U heeft ontheffing aangevraagd op grond van het belang van de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten.

Hiervoor is in de aanvraag de volgende onderbouwing aangeleverd:

"In de gemeente Utrechtse Heuvelrug heerst nog steeds krapte op de woningmarkt, zowel voor huur- als koopwoningen. Deze krapte wordt deels veroorzaakt door instroom vanuit de regio. Daarnaast is er in de gemeente een disbalans tussen het groeiend aantal huishoudens en het aanbod van woningen. Dit is terug te zien in lange wachttijden voor sociale huurwoningen, weinig aanbod van betaalbare woningen en een beperkt aanbod van één- en tweepersoonswoningen voor bijvoorbeeld starters en senioren. Volgens de prognoses groeit de gemeente tot 2040 met gemiddeld 140 huishoudens per jaar. Door voortgaande huishoudverdunding, o.a. als gevolg van vergrijzing, zijn er meer en voor de diverse doelgroepen geschikte woningen nodig om het aantal inwoners stabiel te houden of lichte groei op te vangen. Om in deze groeiende vraag naar woningen te kunnen voorzien heeft de gemeente in haar Woonvisie 2018-2022 vastgelegd dat er gemiddeld 140 woningen per jaar worden gebouwd. Voor de gemeentelijke gronden die zijn opgenomen in het Meerjaren Perspectief Grondexploitatie, waaronder de bovengenoemde locatie aan de Jacob van Wassenaerlaan 23 – 25 te Maarn (en voormalige gemeentewerven), heeft de gemeente in 2015 besluiten genomen over de stedenbouwkundige uitgangspunten en beoogde aantallen woningen per locatie. Buiten deze zogenaamde grex-locaties heeft de gemeente beperkt grond in eigendom om te kunnen inzetten voor potentiële woningbouw en is daarmee voor realisatie van de benodigde woningen afhankelijk van grondeigenaren en samenwerkingspartners als bijv. woningcorporaties."

Gelet op de naar voren gebrachte omstandigheden zijn wij van oordeel dat het belang van de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten voldoende onderbouwd is om zwaarder te mogen wegen dan het beschermingsbelang dat volgt uit de verbodsbepalingen die dienen ter bescherming van de gewone dwergvleermuis.

Alternatievenafweging

De locatie Jacob van Wassenaerlaan 23 – 25 te Maarn maakt deel uit van de uitgifte van bouwenveloppen binnen de gemeente, waarbij de inzet is om binnen zo kort mogelijke termijn, met in achtneming van zorgvuldige toepassing van de benodigde mitigerende maatregelen, tot verkoop van de locatie over te gaan. Het is altijd het doel van de

gemeente geweest deze locatie van onder andere de voormalige gemeentewerf te bebouwen. Een alternatieve locatie voor woningbouw in de vorm van inbreiding binnen de Rode contour is niet zomaar voorhanden, daarom is geen sprake van een alternatieve locatie voor deze ingreep.

Voor de aangetroffen (beschermde) soort worden mitigerende maatregelen getroffen door het aanbieden van alternatieve tijdelijke en permanente rust- en verblijfplaatsen. Dit wordt voor aanvang van het project gecreëerd, en moet beschikbaar zijn als de sloop van de huidige bebouwing aanvangt. In de nieuwbouw worden vervolgens nieuwe permanente voorzieningen aangebracht. Daarnaast worden de werkzaamheden uitgevoerd in de minst kwetsbare periode van aangevraagde soorten.

Gezien het bovenstaande zijn er geen redelijke alternatieven mogelijk die zouden leiden tot een kwalitatief gelijkwaardig resultaat. De alternatievenafweging is hiermee dan ook voldoende onderbouwd.

VI. Conclusie

Gelet op het voorgaande verlenen wij u ontheffing als bedoeld in 3.8, eerste lid, van de wet. Aan deze ontheffing zijn voorschriften verbonden, deze treft u aan in de bijlage bij dit besluit.

VII. Bezwaar

U kunt binnen zes weken na de dag waarop deze beschikking op de voorgeschreven wijze is bekendgemaakt een bezwaarschrift bij Gedeputeerde Staten van Utrecht indienen:

- Digitaal: gebruikt u hiervoor het formulier "Bezwaar tegen beslissing provinciaal bestuur met DigiD". Uw DigiD geldt als ondertekening. U vindt het formulier via: www.provincie-utrecht.nl onder loket / klacht, bezwaar of melding doorgeven / bezwaar tegen beslissing provincie;
- Schriftelijk: t.a.v. de secretaris van de Awb- adviescommissie van PS en GS, postbus 80300, 3508 TH Utrecht.

Het bezwaarschrift moet in ieder geval bevatten:

- uw naam en adres;
- de datum;
- een omschrijving van het besluit waartegen het bezwaar is gericht (indien mogelijk, onder vermelding van het besluitnummer);
- de reden van bezwaar;
- ondertekening.

Aan de behandeling van een bezwaarschrift zijn voor de indiener geen kosten verbonden.

Overigens schort het indienen van een bezwaarschrift de werking van het besluit niet op. Als u niet kunt wachten op de normale behandeling van uw bezwaarschrift, hebt u de mogelijkheid om een voorlopige voorziening aan te vragen bij de rechtbank. U moet op dat moment ook al een bezwaarschrift hebben ingediend. Het verzoek om een voorlopige voorziening richt u aan de voorzieningenrechter van de Rechtbank Midden-Nederland, Sector bestuursrecht, postbus 16005, 3500 DA Utrecht.

VIII. Inwerkingtreding

Dit besluit treedt in werking op het moment van bekendmaking door uitreiking of verzending aan de aanvrager. Van het besluit wordt mededeling gedaan op de website www.officielebekendmakingen.nl

IX. Overleg en informatie

Er kan tevens vergunning of ontheffing nodig zijn op grond van andere wetten of verordeningen. Wij adviseren u zo nodig contact op te nemen met uw gemeente en/of milieudienst, als u dit nog niet heeft gedaan.

Als u vragen heeft over de procedure en de inhoud, kunt u contact opnemen met ons Servicebureau via servicebureau@provincie-utrecht.nl, of op telefoonnummer 030-2583311.

Voor meer informatie verwijzen wij u naar onze website www.provincie-utrecht.nl.

X. Verzending

Dit besluit wordt verzonden aan de aanvrager van de ontheffing. Een afschrift van deze ontheffing wordt verzonden aan:

- RUD Utrecht, Postbus 85242, 3508 AE Utrecht.

Hoogachtend,
Gedeputeerde Staten van Utrecht,
namens hen,

Mevr. ~~mr. S.L. Munsel~~
Teamleider Vergunningverlening Natuur en Landschap
Domein Landelijke Leefomgeving

ONTHEFFING

Naar aanleiding van het verzoek van gemeente Utrechtse Heuvelrug, gelet op artikel 3.8 van de Wet natuurbescherming,

Verlenen Gedeputeerde Staten van provincie Utrecht hierbij aan:

Naam: Gemeente Utrechtse Heuvelrug

Adres: Postbus 200

Postcode en woonplaats: 3940 AE Doorn

Ontheffing 8207B4AE voor het tijdvak van: 1 april 2021 tot 1 april 2026

Van de verbodsbepalingen genoemd in artikel 3.5, eerste, tweede en vierde lid, van de wet, voor zover dit betreft het opzettelijk doden of vangen, opzettelijk verstoren en beschadigen en/of vernielen van voortplantings- of rustplaatsen van de gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*). Het gebied waarvoor de ontheffing geldt, betreft de Jacob van Wassenaerlaan 23-25 in Maarn (zie bijlage 1 bij dit besluit voor een kaart van de planlocatie).

Aan deze ontheffing zijn de volgende voorschriften verbonden:

Algemeen

1. De ontheffing wordt slechts voor de hierboven genoemde soorten en beschreven verboden handelingen verleend.
2. Deze ontheffing geldt alleen voor de werkzaamheden die conform de aanvraag worden uitgevoerd, voor zover in deze ontheffing zelf niet anders is aangegeven.
3. De ontheffinghouder dient onverwijld contact op te nemen met het Servicebureau van de provincie Utrecht, Archimedeslaan 6, postbus 80300, 3508 TH te Utrecht of via servicebureau@provincie-utrecht.nl indien bij het uitvoeren van de werkzaamheden van het project andere beschermde soorten dan de genoemde worden aangetroffen of andere handelingen als bedoeld in voorschrift 1 noodzakelijk zijn.
4. Deze ontheffing kan uitsluitend gebruikt worden door (medewerkers van) de ontheffinghouder of haar rechtsopvolgers of in opdracht van de ontheffinghouder handelende (rechts-)personen. De ontheffinghouder of haar rechtsopvolgers blijven daarbij verantwoordelijk voor de juiste naleving van deze ontheffing.

Voorafgaand aan de werkzaamheden

5. De ontheffinghouder dient een ecologisch werkprotocol op te stellen met daarin minstens de voorschriften uit deze ontheffing. Het werkprotocol dient (aanvullend) de volgende aspecten te omschrijven:
  - a. Omschrijving van het plangebied, inclusief kaart;
  - b. Activiteiten/werkzaamheden die uitgevoerd worden (inclusief planning);
  - c. Maatregelen die getroffen zijn/worden (locatie op kaart en datum/tijd);
  - d. Wie is de begeleidende ecooloog (inclusief contactgegevens);
  - e. Welke activiteiten zijn/worden door de ecooloog begeleid;
  - f. Hoe er wordt/is omgegaan met onverwachte (beschermde) soorten binnen het plangebied.
6. De ontheffinghouder dient, twee weken voorafgaand aan de datum waarop de werkzaamheden zullen aanvangen die invloed hebben op de beschermde soorten, het meldingsformulier 'aanvang werkzaamheden' volledig in te vullen op <https://rudutrecht.formulierenserver.nl/startwerkzaamhedenwnb>. Bij de melding dient het werkprotocol zoals omschreven in voorschrift 5 bijgevoegd te zijn.

Tijdens de werkzaamheden

7. Tijdens de uitvoering van de werkzaamheden dient een afschrift van deze ontheffing en de bijbehorende brief op de locatie van de werkzaamheden aanwezig te zijn en op verzoek te worden getoond aan de daartoe bevoegde toezichthouders of opsporingsambtenaren.
8. Tijdens de werkzaamheden dient een logboek te worden bijgehouden. In het logboek dienen gemaakte ecologische keuzes vastgelegd te worden zoals goedkeuring / vrijgeven door een ecooloog, afwijkingen van het ecologisch werkprotocol en gekozen mitigerende maatregelen en de locatie daarvan. In het logboek worden in ieder geval de relevante resultaten van de uitgevoerde handelingen, omschreven in de voorschriften 12 tot en met 16, geregistreerd.
9. De maatregelen, genoemd in hoofdstuk 4 van het bij de aanvraag gevoegde Activiteitenplan (zie bijlage 2 bij dit besluit) dienen te worden opgevolgd.

10. De werkzaamheden en bovengenoemde voorschriften dienen te worden uitgevoerd onder begeleiding van een deskundige op het gebied van de soorten waarvoor ontheffing is verleend. Deze dient in ieder geval bij de start van de werkzaamheden aanwezig te zijn op de planlocatie.
11. Deze ontheffing kan, conform artikel 5.4 van de wet, worden ingetrokken, indien blijkt dat de ontheffinghouder zich niet houdt aan de voorschriften.

Na afloop van de werkzaamheden

12. Na afronding van de werkzaamheden dient de ontheffinghouder het meldingsformulier 'einde werkzaamheden' volledig in te vullen op <https://rudutrecht.formulierenserver.nl/eindwerkzaamhedenwnb>. Het logboek zoals omschreven bij voorschrift 8 dient bijgevoegd te worden.
13. De tijdelijke alternatieve verblijfplaatsen voor de gewone dwergvleermuis dienen te worden opgehangen aan bebouwing in de nabije omgeving (binnen 200 meter afstand van de huidige verblijfplaats. De verblijfplaatsen dienen een locatie te hebben die gelijk of beter van kwaliteit is dan de oorspronkelijke situatie wat betreft situering, hoogte, nabij een relatief donkere groene aanvliegroute/bomenrij, vrije vliegruimte en zijn lichtvrij en vrij van verstoring en buiten bereik van predatoren (Kennisdokument gewone dwergvleermuis BIJ12).
14. De tijdelijke alternatieve verblijfplaatsen dienen na de realisatie van de nieuwbouw (waarin de permanente voorzieningen gerealiseerd zijn) nog in ieder geval drie maanden in de actieve periode van de soort te blijven hangen om te voldoen aan de gewenningsperiode voor zomerverblijfplaatsen.
15. De werkzaamheden en bovengenoemde voorschriften dienen te worden uitgevoerd onder begeleiding van een deskundige op het gebied van de soorten waarvoor ontheffing is verleend. Deze dient in ieder geval bij de start van de werkzaamheden aanwezig te zijn op de planlocatie.
16. Deze ontheffing kan, conform artikel 5.4 van de wet, worden ingetrokken, indien blijkt dat de ontheffinghouder zich niet houdt aan de voorschriften.

Contactgegevens

Aanspreekpunt in het kader van deze ontheffing en de daaruit voortvloeiende voorschriften is het Servicebureau van de provincie Utrecht, Archimedeslaan 6, postbus 80300, 3508 TH te Utrecht, bereikbaar op telefoonnummer 030 – 258 33 11 of e-mailadres servicebureau@provincie-utrecht.nl.

Bijlage 1 Kaart planlocatie

Ligging en globale begrenzing (rode lijn) plangebied Jaco van Wassenaerlaan 23 – 25 te Maarn (luchtfoto: Google Earth).

4 MAATREGELEN

In deze paragraaf worden de mitigerende maatregelen uitgewerkt. Er worden maatregelen voorgeschreven om effecten te minimaliseren. Als aan de maatregelen en voorwaarden wordt voldaan, zijn vanuit de Wet natuurbescherming geen belemmeringen voor deze ingreep. Er moet overigens altijd worden voldaan aan de voorwaarden met betrekking tot de zorgplicht en het broedseizoen.

Algemeen

- Alle genoemde maatregelen worden onder begeleiding van een ter zake kundig ecooloog uitgevoerd.
- Het kappen van bomen, het verwijderen van struweel en het slopen van panden dient te worden uitgevoerd buiten het broedseizoen (globaal 15 maart t/m 15 juli), of er moet middels gericht onderzoek door een ecooloog zijn geconcludeerd dat er geen broedende vogels aanwezig zijn.
- De voorwaarden worden vastgelegd in een ecologisch werkprotocol. Alle betrokken partijen, met name ook de uitvoerende op de bouw- of projectlocatie worden hiervan op de hoogte gesteld.

Specifiek voor gewone dwergvleermuis

- In de nieuwbouw worden minimaal vier permanente voorzieningen aangebracht, in de vorm van een toegankelijke spouwen met voldoende (minimaal 4) invliegopeningen (open stootvoegen op minimaal 3 meter hoogte van 2 cm breed). Bij voorkeur worden deze hoger dan 3 meter geplaatst. Achter deze open stootvoegen dient een luchtspouw van minimaal 2 centimeter aanwezig te zijn tussen het buitenblad en de isolatie.
- Alle bovengenoemde alternatieve verblijfplaatsen hebben een locatie die gelijk of beter van kwaliteit is aan de oorspronkelijke situatie wat betreft situering (in zuid/zuidoost/zuidwest georiënteerde muren), hoogte (minimaal 3 meter, bij voorkeur hoger), nabij een relatief donkere groene aanvliegroute/bomenrij, vrije vliegruimte en zijn lichtvrij en vrij van verstoring en buiten bereik van predatoren.
- De locatiekeuze en plaatsing van de permanente voorzieningen geschiedt met goedkeuring door een deskundig ecooloog.
- Omdat er nog geen nieuwbouw gereed is na de sloop zullen er tijdelijk 4 vleermuiskasten binnen een straal van 200 meter van het plangebied worden opgehangen als overbruggingsperiode naar de permanente voorzieningen in de nieuwbouw.
- Voor zomerverblijfplaatsen wordt rekening gehouden met een gewenningsperiode van minimaal 3 maanden waarin de vleermuizen actief zijn.
- Aangezien de vastgestelde verblijfplaatsen in de te slopen bebouwing een groot deel van het jaar gebruikt (kunnen) worden, wordt het ongeschikt maken van verblijfplaatsen en de sloop van de bebouwing uitgevoerd in de minst kwetsbare periode van de gewone dwergvleermuis, namelijk de paarperiode (half augustus – eind september).

- Minimaal 5 dagen voorafgaand aan de sloopwerkzaamheden worden de oorspronkelijke verblijfplaatsen ongeschikt gemaakt (na minimaal 3 dagen met een avondtemperatuur van meer dan 10 °C en onder ecologisch toezicht).
- Het ongeschikt maken wordt uitgevoerd door losse elementen te verwijderen en het microklimaat in (potentiële) verblijfplaatsen te verstoren door het creëren van tocht. Dit gebeurt door:
  - Vooraf (een deel) van de dakbedekking van de daken te verwijderen;
  - Forse gaten in (spouw)muren te maken waardoor deze gaan tochten. Het beste is om dit op de hoeken van het gebouw te doen over de volledige hoogte van de spouwmuur;
  - Het verwijderen van muurbalken en dakranden.
  - Het zoveel mogelijk verwijderen van de kozijnen, regenpijpen, dakranden en andere verwijderbare elementen.
- Hiermee wordt aan eventueel aanwezige vleermuizen de kans geboden een ander heenkomen te zoeken. Na het ongeschikt maken en voorafgaand aan de sloop wordt door een ecooloog gecontroleerd of er geen vleermuizen aanwezig zijn. Indien dat wel het geval is, worden aanvullende maatregelen genomen. Nacontrole gebeurt alleen bij een minimale avondtemperatuur van 10 °C.
- De bebouwing wordt strippend gesloopt, zodat eventueel aanwezige dieren de kans krijgen om het pand op eigen kracht te verlaten. Er zit hierbij minimaal één nacht tussen het verwijderen van de daklijsten, overige kozijnen e.d. (waardoor de spouw open komt te liggen) en de sloop van de muren/het dak.
- Verlichting tijdens werkzaamheden in de periode februari-december wordt beperkt en in geen geval direct op gebouwen en groene elementen. Er wordt gebruik gemaakt van verlichting met een naar beneden gerichte, gebundelde lichtstraal zonder lichtdispersie naar de omgeving.
- Ook in de nieuwe situatie dient het gebruik van verlichting te worden beperkt. Er wordt gebruik gemaakt van verlichting met een naar beneden gerichte, gebundelde lichtstraal zonder lichtdispersie en een maximale hoogte van 2 meter. De verlichting wordt in geen geval op lijnvormige en opgaande groene elementen gericht.